

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2025-716

27.6.2025

Fremtind Forsikring AS

Retts hjelp

Rimelige og nødvendige utgifter – prosedabelt krav – økonomisk interesse?

Sikrede skrev et debattinnlegg i avisen som skapte engasjement og genererte mange kommentarer. Sikrede mente debattinnlegget hennes var endret og publisert på en måte som fremstilte det som om hun hadde andre meninger og holdninger enn det som var intensjonen. Hun ba derfor om at avisen avpubliserte innlegget, noe avisen ikke etterkom. Sikrede opplevde konsekvensene av innlegget som svært belastende og mente hun ble påført en psykisk personskade av saken. Hun fremmet krav om erstatning mot avisen både for utgifter til behandling av personskaden og for ikke-økonomisk skade/oppreisning. Avisen avviste kravet. Sikrede søkte om retts hjelpdekning for tvisten, men foretaket avslo dekning blant annet med henvisning til at kravet ikke var prosedabelt, og at utgifter til retts hjelp derfor ikke var rimelige og nødvendige. Foretaket pekte også på at sikrede ikke hadde dokumentert noen økonomisk interesse i tvisten, og derfor ikke hadde krav på dekning. Nemnda kom til at sikrede ikke hadde krav på retts hjelpsdekning.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om retts hjelpdekning for tvist mot en avis.

Sikrede sendte et debattinnlegg til en avis, som ønsket å publisere innlegget i en forkortet versjon. Sikrede aksepterte dette under forutsetning av at hun fikk godkjenne forkortelsen. Hun fikk dagen etter tilsendt redigert versjon, og bekreftet etter det opplyste at innlegget kunne publiseres.

Innlegget skapte engasjement og kommentarer som ble plukket opp av andre medier. Sikrede opplevde kommentarene og fremstillingsmåten i avisen som belastende og mente hun ble utsatt for raseri, hat, hets og mobbing. Sikrede ba om at innlegget ble avpublisert, men dette ble ikke etterkommet. Sikrede klaget avisen inn for Pressens Faglige Utvalg med påstand om at innlegget var fremstilt slik at hun ble tillagt påstander og meninger som ikke var hennes, men fikk ikke medhold.

Sikrede sendte etter dette 8.8.24 et erstatningskrav mot avisen pålydende kr 1,5 mill. Avisen avviste kravet. Sikrede justerte kravet i oktober 2024 og krevde kr 49 000 i erstatning for utgifter i forbindelse med behandling av personskade hun mente var blitt påført henne som følge av saken, i tillegg til kr 200 000 i erstatning for ikke-økonomisk skade/oppreisning. Avisen fastholdt at det ikke var grunnlag for erstatningsansvar.

Sikrede søkte om retts hjelpdekning for tvisten mot avisen, men foretaket avslo dekning med henvisning til flere ulike punkter i vilkårene – herunder at retts hjelp i saken ikke var nødvendig og rimelig fordi kravet mot avisen ikke var prosedabelt, unntaket for straffesak og ærekrenkelsessak og unntaket for tvist i saker om personskade.

Sikrede krever dekning for utgifter til rettshjelp for utarbeidelse av forliksklage/stevning mot avisen. Erstatningskravet mot avisen er basert på brudd på åndsverksloven og personskade. Personskaden er en følge av den psykiske belastningen påført sikrede og dokumentert gjennom legeerklæring og behandlingsutgifter. Avisen har skriftlig avvist ansvar for personskade. Sikrede krever videre oppreisning for brudd på åndsverksloven. Det dreier seg ikke om ærekrenkelse. Sikrede mener derfor å ha krav på dekning av utgifter til rettshjelp fra og med forberedende arbeid med forliksklage/stevning, som er neste skritt i saken.

Forsikringsforetaket avviser ansvar og anfører at rettshjelp ikke er nødvendig og rimelig fordi sikrede ikke har et prosedabelt krav – sikrede kan ikke nå frem med anførselene mot avisen. Sikrede har anført brudd på menneskerettigheter og ærekrenkelse. Forsikringen gjelder ikke for tvist i saker om personskade. Foretaket vet ikke hva sikredes krav om personskade går ut på, men det vil i alle tilfelle ikke kunne gi rett på rettshjelp. Videre har vilkårene unntak for tvist i straffesak og ærekrenkelsessak. I henhold til vilkårene erstattes likevel sikredes utgifter når denne i slik sak krever erstatning av den som er mistenkt, siktet eller saksøkt. Med «saksøkt» må forstås at det er tatt ut stevning, og at det foreligger en rettslig prosess. Foretaket vil kunne dekke forholdet dersom sikrede tar ut forliksklage. En sak for forliksrådet er begrenset til kr 25 000.

Foretaket bestrider sikredes anførsel om at avisen har brutt avtalen med sikrede. Det er ikke fremlagt dokumentasjon på noen avtale eller sannsynliggjort en tvist som gjelder et avtalebrudd.

Dekning av juridisk bistand er i alle tilfelle begrenset til den antatte økonomiske interesse. Sikrede har hverken sannsynliggjort et avtalebrudd eller sannsynliggjort en økonomisk interesse som følge av et eventuelt avtalemislighold. Dersom avtalebruddet har medført tapt inntekt og lignende, så vil det rammes av unntaket for «Tvist som har sammenheng med sikredes yrke eller erverv».

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket er ansvarlig under rettshjelpdekningen for tvist mot avisen.

Sikredes forsikring omfatter utgifter til juridisk bistand når sikrede er part i tvist som omfattes av vilkårene. Med tvist forstås at et fremsatt krav er bestridt. Det er derfor på det rene at det foreligger en tvist mellom sikrede og avisen.

Forsikringen dekker «Rimelige og nødvendige utgifter til advokat» men har unntak for bl.a.:

- Tvist i saker om personskade, hvis ikke motpart eller dennes forsikringsselskap skriftlig har avslått å erstatte sikredes nødvendige og rimelige utgifter til juridisk bistand. Likevel erstattes utgifter i saken etter saksanlegg, hvor sakskostnadsspørsmålet avgjøres av retten i henhold til tvistelovens bestemmelser. Dette gjelder også ved voldgift. Med saksanlegg menes utgifter fra og med forberedende arbeid med forliksklage/stevning.

Pkt. 5.1 angir videre at:

Samlet erstatning ved hver tvist er begrenset til sikredes økonomiske interesse eller 100 000 kroner,
(...)

Selskapets ansvar er alltid begrenset til den antatte økonomiske verdi av sikredes interesse i saken, dersom utgiftene ikke er godkjent av selskapet på forhånd.

Sikrede har fremmet krav om oppreisningserstatning og utgifter til behandling av personskade. Tvist i saker om personskade er unntatt med mindre «motpart eller dennes forsikringsselskap skriftlig har avslått å erstatte sikredes nødvendige og rimelige utgifter til juridisk bistand». Slik erklæring er ikke fremlagt.

Sikrede krever videre oppreisning for brudd på åndsverksloven § 2 med et beløp på kr 200 000. Sikrede har ikke angitt hjemmel for bruddet og begrunnet det på annen måte enn at avisens

fremgangsmåte har påført henne stor psykisk belastning. Et krav på oppreisning forutsetter forsettlig eller grovt uaktsomt brudd på åndsverksloven § 2, og nemnda kan ikke se at sikrede har kommentert verken hvorfor innlegget utgjør et «åndsverk», hva som er avisens «brudd» og hvorfor det dreier seg om et forsettlig eller grovt uaktsomt brudd. Sikrede har så vidt nemnda forstår heller ikke hatt utgifter til advokat. Det er derfor verken dokumentert at utgifter til advokat er nødvendig og rimelig eller at det er pådratt utgifter til rettshjelp.

Slik saken er opplyst har sikrede ikke dokumentert at foretaket er ansvarlig for utgifter til rettshjelp.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Merete Anita Utgård (bransjerepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).